

Інститут громадських організацій, будучи складовим елементом структури конституційного права України, має свою власну внутрішню побудову, тобто, структуру. Під нею, вказує вітчизняний вчений-конституціоналіст В. Федоренко, слід розуміти внутрішню побудову цього інституту, зміст якої визначається генетико-онтологічними, предметно-функціональними і структурними правовими зв'язками між нормами і субінститутами конституційного і інших галузей права, об'єднаними в межах вказаного інституту конституційного права України [1; с. 80]. Тобто, структура інституту конституційного права України – це взаємозв'язок функціонально обумовлених і структурно упорядкованих складових елементів цього інституту.

Механізм реалізації конституційного права громадян на об'єднання в громадські організації, на наш погляд, складається з двох частин – нормативної та інституційної. Перша з них охоплює норми Конституції України, міжнародно-правових актів, які ратифіковані Верховною Радою України, а також норми галузевого вітчизняного законодавства. Водночас гарантоване право громадян на свободу об'єднання у громадські організації, на що вже зверталось вище за текстом дисертаційної роботи, на жаль не має належної його реалізації через занадто зарегульований та ускладнений державою. Як наслідок, це призводить до відмови громадян створювати громадські організації та реалізовувати суспільно значущі ініціативи. Крім того, де-факто маємо формування кола неформальних громадських груп, що мають обмежені можливості захисту своїх інтересів.

На переконання українського науковця Є. Пожидаєва, така ситуація склалася через побоювання владної еліти втратити контроль над громадськими ініціативами та діяльністю організацій громадянського суспільства зумовлює небажання влади реформувати довгі, складні й дорогі процедури реєстрації та діяльності громадських організацій [2; с. 8]. Сучасна тенденція до надмірної політизації права на об'єднання громадян, додає українська дослідниця О. Ващук, відбивається на законодавчій базі та може призводити до негативних наслідків у практиці реалізації даного права [3; с. 1].

Тому вкрай важливим кроком є вдосконалення чинного законодавства України у частині функціонування об'єднань громадян, зокрема розмежування їх політичної активності та діяльності, спрямованої на розв'язання неpolітичних проблем. Діючи в даній сфері правові норми, які були ухвалені у різний час, на жаль не складають цілісної та узгодженої системи і не вирішують багато проблем, які виникають при легалізації та функціонуванні громадських організацій.

Список використаних джерел:

1. Федоренко В. Л. Інститути громадянського суспільства та інститут громадських організацій в Україні / В. Л. Федоренко, Я. О. Кагляк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – № 4-5. – С. 75-88.
2. Пожидаєв Є.О. Громадські організації України, Росії та Білорусі в умовах системної політичної трансформації пострадянських суспільств: Автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.04 / Є.О. Пожидаєв; Донец. нац. ун-т. – Д., 2009. – 18 с.
3. Ващук О.М. Конституційно-правовий статус громадських організацій України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / О.М. Ващук; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2004. – 17 с.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Середа Тетяна Миколаївна, старший інспектор докторантури та ад'юнктури НАВС

З проголошенням незалежності та прийняттям Конституції України як політико-правової основи розбудови демократичної, правової держави

настає час для створення необхідних передумов для набуття Україною повноправного членства у Європейському Союзі.

Орієнтуючись на досвід нормотворчої діяльності членів Європейського Союзу, необхідно максимально визначити та реалізувати правові норми та принципи національної правової системи з урахуванням норм і принципів європейського права.

Відповідно до стратегії євроінтеграції нашої держави адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає у зближенні національного законодавства із сучасною європейською системою права, що забезпечить розвиток політичної, підприємницької, соціальної, культурної активності громадян України, економічний розвиток держави у рамках ЄС і сприятиме поступовому зростанню добробуту населення.

Як зазначає В. Опришко, «правові системи Євросоюзу та європейських міжнародних організацій у цілому мають узгоджене спільне правове поле, яке сприятиме їх співробітництву при вирішенні інтеграційних проблем, що зараз існують в Європі. Ці системи можна розглядати як невід'ємні складові єдиного європейського права, частиною і ядром якого поступово стає право Євросоюзу. Це пояснюється тим, що в ньому акумулюються і консоліднуються норми та принципи, які регулюють діяльність європейських міжнародних організацій» [1].

Досліджуючи процес адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, необхідно враховувати, що законодавство ЄС складається з:

- договору про заснування Європейського співтовариства вугілля і сталі 1951 року, Договору про заснування Європейського економічного співтовариства 1957 року і Договору про заснування Європейського Співтовариства з атомної енергії 1957 року;
- положень, директив та інших актів нормативного характеру, які приймаються компетентними органами Європейських Співтовариств;
- міжнародних угод, однією із сторін яких є Європейські Співтовариства;
- рішень Суду Європейських Співтовариств, якими дається офіційне тлумачення відповідних правових норм.

«Адаптація законодавства України до законодавства ЄС є однією з основних складових процесу інтеграції України до Європейського Союзу, що в свою чергу є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики. Це процес приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність *acquis communautaire*» [2].

Відповідно до розділу II Закону України від 18 березня 2004 року «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», «*acquis communautaire* (*acquis*) це правова система Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ» [3].

Адаптація законодавства України до *acquis communautaire* Європейського Союзу, передбачена статтею 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) і їх державами-членами, є однією із головних складових політики європейської інтеграції України, а також одним з найважливіших аспектів співробітництва України та ЄС.

Ключовим елементом успішної євроінтеграції України є досягнення певного рівня узгодженості українського законодавства із правовими нормами ЄС. Згідно з п. 1 ст. 51 Угоди про партнерство та співробітництво, Україна та ЄС «важливою умовою для зміцнення економічних зв'язків між

Україною та Співтовариством є зближення існуючого і майбутнього законодавства України із законодавством Співтовариства. Україна вживе заходів для забезпечення того, щоб її законодавство поступово було приведене у відповідність до законодавства Співтовариства» [7]. У пункті 2 статті 51 Угоди визначено ті галузі, в яких матиме місце приблизна адекватність законів.

У Концепції адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу визначено три етапи адаптації законодавства.

На першому етапі перевага повинна надаватися:

- розвитку законодавства України за визначеними цією Концепцією або Міжвідомчою координаційною радою пріоритетними сферами у напрямі його поступового зближення із законодавством ЄС.

На другому етапі, який триває сьогодні, процес адаптації законодавства зосереджується на таких завданнях:

- перегляд законодавства України у сферах, визначених частиною другою статті 51 Угоди про партнерство та співробітництво, з метою забезпечення його відповідності законодавству ЄС;

- правове забезпечення створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС і підготовка до асоційованого членства України в ЄС.

Третій етап адаптації законодавства залежатиме від укладення Угоди про асоційоване членство України в ЄС та включатиме період підготовки розширеної програми гармонізації законодавства України із законодавством ЄС з метою забезпечення інтеграції України до спільного ринку ЄС.

Процес адаптації охоплює всі сфери законодавства, визначені в Угоді про партнерство та співробітництво. До пріоритетних належать ті сфери законодавства, від зближення яких залежить зміцнення економічних зв'язків України та держав - членів ЄС.

Проаналізований стан наближення українського законодавства до правової системи ЄС дозволяє виявити ті проблеми, що постали перед Україною, і запропонувати підходи до підвищення ефективності цього процесу. У зв'язку з цим слід зауважити, що адаптація українського законодавства до законодавства ЄС відбувається одночасно з правовою реформою в Україні. Держава повинна оновити законодавство, у відповідності до міжнародних принципів і стандартів, оскільки до цього часу в її правовій базі згадані принципи і стандарти були відсутні.

Існуюча законодавча база України є суперечливою, нестабільною, а тому недосконалою. І це при тому, що в Євросоюзі особливе значення приділяється саме якості правових актів. Рада ЄС прийняла спеціальне рішення з приводу правил їх підготовки, за якими правовий акт повинен бути: чітким, не двозначним, без надмірного застосування скорочень, не містити жаргонних висловів, надто довгих фраз, незрозумілих посилань на інші тексти, ускладнень, що роблять акт складним для читання. Зрозуміло, що Україні також потрібно враховувати економічні, політичні та соціальні наслідки прийняття відповідних актів законодавства, адаптованих до вимог законодавства ЄС.

Аналізуючи розвиток вітчизняної та зарубіжної правової думки, можна виділити кілька цілей адаптації права України до права ЄС: набуття членства в ЄС; проведення адміністративної, якісної судової реформи, утвердження верховенства права та демократизації суспільних процесів; сприяння доступу українських підприємств на ринок ЄС; залучення іноземних інвестицій; усунення небажаних наслідків розширення ЄС тощо.

Актуальною проблемою сьогодення є недосконалість, розпорошення, а іноді й суперечливість існуючих нормативно-правових актів, що негативно

впливає на процес реалізації прав та виконання обов'язків всіма суб'єктами суспільних відносин та сповільняє розвиток України як правової держави.

Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми в Україні є законодавче врегулювання процесу прийняття нормативно-правових актів суб'єктами нормотворення та врахування при цьому положення, що необхідно умовою та головним принципом нормотворчого процесу є законність як відправне положення та об'єктивна властивість права в узагальненому вигляді.

Отже, створюючи національну державну правову систему у відповідності до норм ЄС, необхідно одночасно із адаптацією вже існуючих законів приймати нові, узгоджені із правовим полем ЄС, законодавчі акти. Беззаперечним є те, що процес адаптації законодавства України вимагає злагодженої співпраці всіх гілок влади.

Список використаних джерел:

1. Опришко В. Право Європейського Союзу та його сутність // Правове регулювання економіки: 36 наук. праць. – К.: КНЕУ, Вип.3. – с.11-12.
2. Матеріали Урядового порталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua
3. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV.
4. Стратегія інтеграції України в Європейський Союз від 11 червня 1998 року // Офіційний вісник України. – 1998. – №24. – с.870
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 15 жовтня 2004 року № 1365.
6. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики України» від 01.07.2010 № 2411-17 // Голос України. – 20.07.2010. – № 132.
7. Угода «Про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами» 16 червня 1994 року.
8. Концепція адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Постанова Кабінету Міністрів України № 1496: прийнята 16.08.1999. // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – стор.168.
9. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади» від 9 лютого 1999 року № 145.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ НА ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Бреус Сергій Михайлович, студент ННПП НАВС

Науковий керівник: викладач кафедри теорії держави та права НАВС
Юрковська Л.Г.

Розвиток сучасних інформаційних технологій безумовно впливає на стан та ефективну реалізацію громадянами своїх конституційних прав та свобод. Українська держава в цьому аспекті не є виключенням. Тому 2 жовтня 2012 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про особливості забезпечення відкритості, прозорості та демократичності виборів народних депутатів 28 жовтня 2012 року», яким встановлюється механізм контролю суспільства та громадськості за відкритістю, прозорістю та демократичністю під час проведення виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року у формі процедури спостереження суб'єктами виборчого процесу у режимі реального часу на відповідному веб-сайті у мережі Інтернет за голосуванням на виборчих дільницях, а також обов'язковою фіксацією і можливістю у подальшому отримати за запитом відеозапис процедури голосування та підрахунку голосів виборців на виборчих дільницях.

Системи відеоспостереження пропонується встановити у приміщеннях для голосування звичайних виборчих дільниць. Застосовувати зазначені системи пропонується в обов'язковому порядку.